

TÜRK VERGİ MEVZUATINDA YER ALAN YATIRIM TEŞVİKİ DESTEK UNSURLARI

TAX INCENTIVES IN TURKISH TAX
LEGISLATION ON INVESTMENT

Kemal Sadrettin ORGUN*

ÖZ

15/06/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı yarıtımlarda devlet yardımları hakkında kararın yürürlüğe girmesi ile ülkemizin kalkınma ve büyüme stratejisinin lokomotifi niteliğinde olan yatırım teşvik sisteminin uygulanmasına başlanılmıştır. Bu maliye politikası aracı vergi indirimi, gelir vergisi stopaj desteği, KDV istisnası, KDV iadesi, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi hisse desteği, faiz desteği, yatırım yeri tahsis şeklinde destek unsurları donatılardan müteşekkildir. Bahis konusu vergisel teşviklerin yasal dayanağı vergi kanunlarımızda yer alan düzenlemelerle hüküm altına alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yatırım teşvik sistemi, teşvik belgesi, vergisel teşvikler, vergi indirimi, stopaj ve prim desteği

ABSTRACT

The investment incentive system, which is the locomotive of our country's development and growth strategy, entered into force by the Decree on State Aids in Investments, dated 15 June 2012 and numbered 2012/3305. This fiscal policy involves instruments such as tax reduction, income withholding tax, VAT exemption, VAT repayment, customs duty exemption, insurance premium share aid, interest aid and allocation of land for investment. All of these incentives are protected and guaranteed by the law.

Keywords: Investment incentive system, incentive certificate, tax incentives, tax deduction, withholding tax and premium aid

* Vergi Müfettişi

M.G.T.: 29.08.2018 / M.K.T.: 18.09.2018

GİRİŞ

15/06/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı yatırımlarda devlet yardımları hakkında Kararın yürürlüğe girmesi; 14/05/1964 tarihli ve 474 sayılı Kanunun 2'nci, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Kanunun geçici 80'inci, 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Kanunun ek 3'üncü, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun ek 2'nci, 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Kanunun 13'üncü ve geçici 30'uncu, 3/6/2011 tarihli ve 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11'inci ve 26'ncı maddeleri ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kanunun 32/A maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 15/6/2012 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Kararın birinci maddesinde yatırımlarda devlet yardımlarının; kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda tasarrufların katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirilmesi, üretim ve istihdamın artırılması, uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek bölgesel ve büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımların özendirilmesi, uluslararası doğrudan yatırımların artırılması, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması amaçlarına yönelik olduğu vurgulanmaktadır.

Yatırım teşviklerine ilişkin yürürlüğe giren yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararda yer alan başlıca hedeflerin hayata geçirilerek etkin bir şekilde uygulanabilir kılınması maksadıyla mezkûr kararda teşvik sisteminin ana hatları ve uygulama araçları başlıklar halinde açıklanmıştır. Teşvik sisteminin ana hatlarından her biri kendi hedeflerine münhasır uygulama araçlarının bir veya bir kaç ile donatılmıştır. Türk Vergi Kanunları'nın ilgili maddeleri bu uygulama araçlarının (vergisel teşviklerin) yasal dayanağını teşkil etmektedir. Dolayısıyla vergi mevzuatımızda yer alan yatırım teşviki destek unsurlarının, teşvik sisteminin ana hatları ile birlikte değerlendirilmesi hiç şüphesiz vergi kanunlarının lafzi ve tarihsel yorumlanması açısından yerinde olacaktır.

1- TEŞVİK SİSTEMATIĞI

15/06/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı yatırımlarda devlet yardımları hakkında Kararın dördüncü maddesinde teşvik sisteminin ana hatları orta ve uzun vadede ulaşılmak istenen stratejik amaç ve hedefler doğrultusunda dört başlık halinde; genel yatırım teşviki uygulamaları, bölgesel yatırım teşviki uygulamaları, büyük ölçekli yatırım teşviki ve stratejik yatırım teşviki uygulamaları şeklinde sınıflandırılmıştır. Kısaca teşvik sistematiğinin ana hatları ve destek unsurları donatıları başlıklar halinde şu şekilde özetlenebilir;

1.1- Genel Teşvik Uygulamaları

Bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik yatırımlar ile teşvik edilmeyecek yatırım konuları ve teşviki için öngörülen şartları sağlayamayan yatırım konuları hariç olmak üzere, yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararın 5'inci maddede belirtilen sabit yatırım tutarları ve üzerindeki yatırımlar bölge ayrımı yapılmaksızın aşağıdaki destek unsurlarından yararlandırılabilir.

- a) Gümrük vergisi muafiyeti.
- b) Katma Değer Vergisi (KDV) istisnası.
- c) Gelir vergisi stopajı desteği (6'ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için).
- ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği (tersanelerin gemi inşa yatırımları için).

1.2- Bölgesel Teşvik Uygulamaları

Bölgesel teşvik uygulamaları iller itibarıyla bu iller için belirlenen sektörler itibarıyla, bu illerin bulunduğu bölgedeki şartları sağlamaları halinde aşağıdaki desteklerden yararlandırılabilir.

- a) Gümrük vergisi muafiyeti.
- b) KDV istisnası.
- c) Vergi indirimi.
- ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği.
- d) Yatırım yeri tahsis.
- e) Faiz desteği (3'üncü, 4'üncü, 5'inci ve 6'ncı bölgelerdeki yatırımlar için)
- f) Gelir vergisi stopajı desteği (6'ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için)
- g) Sigorta primi desteği (6'ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için)

1.3- Büyük Ölçekli Yatırımlar

Yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararın ekinde belirtilen asgari tutarları sağlayan yatırım konuları aşağıdaki desteklerden yararlandırılabilir.

- a) Gümrük vergisi muafiyeti.
- b) KDV istisnası.
- c) Vergi indirimi.
- ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği.
- d) Yatırım yeri tahsis.
- e) Gelir vergisi stopajı desteği (6'ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için)
- f) Sigorta primi desteği (6'ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için)

1.4- Stratejik Yatırımlar

Yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararın 8 inci maddedeki kriterleri sağlayan yatırımlar bölge farkı gözetilmeksizin aşağıdaki desteklerden yararlandırılabilir.

- a) Gümrük vergisi muafiyeti
- b) KDV istisnası.
- c) Vergi indirimi.
- ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği.
- d) Yatırım yeri tahsis.
- e) Faiz desteği.
- f) KDV iadesi.
- g) Gelir vergisi stopajı desteği (6'ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için)
- ğ) Sigorta primi desteği (6'ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için)

1.5- Öncelikli Yatırımların Teşviki

Yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararın on yedinci maddesinde öncelikli yatırımların teşviki için ayrıca bir başlık halinde düzenleme yapılmıştır. Kararın ilgili maddesinde belirlenen yatırım konuları için teşvik sistematüğünde yer alan KDV iadesi dışında kalan tüm destek unsurlarından faydalanılabilmektedir. Bu düzenleme gereği öncelikli yatırımlar olarak belirlenmiş ve bu yatırımlara 1. 2. 3. ve 4. Bölgelerde gerçekleştirilmiş olsalar dahi 5. Bölgede uygulanan destekler sağlanmıştır. Bu yatırımlara, 5. ve 6. Bölgede gerçekleştirilmeleri halinde ise kendi bölgelerinde uygulanan destekler sağlanmaktadır.

Yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararın yedinci maddesinde teşvik sistematüğünü oluşturan yatırımların bu karar kapsamındaki destek unsurlarından yararlanabilmesi için, makroekonomik

programlar ve arz-talep dengesi dikkate alınarak yapılacak sektörel, malî ve teknik değerlendirmeler çerçevesinde projenin uygun görülmesi ve teşvik belgesi düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararın uygulanmasına ilişkin tebliğde teşvik belgesi; yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden, yatırımın bu değerler ve tespit edilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde üzerinde kayıtlı destek unsurlarından istifade imkânı sağlayan bir belge olarak tanımlanmıştır.

2- YATIRIM TEŞVİKİ DESTEK UNSURLARI

Çalışmanın önceki bölümlerinde yatırım teşvik sistematığının bir bütün halinde doğru bir şekilde açıklanabilir kılınması amacıyla teşvik sistematığının ana hatlarına değinilmiş olunmakla birlikte, sistematik içinde yer alan yatırımların donatıldığı destek unsurlarının da tamamına yer verilmiştir. Çalışmanın bu bölümünde vergi mevzuatımızda yer alan destek unsurlarının ayrıntılarına yer verilecek olup, teşvik sistematığı vergi kanunları ve ilgili tebliğ hükümleri çerçevesinde ele alınacaktır.

2.1- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Yer Alan Destek Unsurları

6322 sayılı Kanunun 12'nci maddesinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun Geçici 80. maddesine eklenen hüküm ile yatırım teşvik sistematığının teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için belirlenen gelir vergisi stopajının terkin edilmesi şeklinde uygulama bulacak destek unsuruna ilişkin yasal düzenlemeler yapılmıştır. Bu yasal düzenlemeye göre; Cumhurbaşkanınca¹ istatistiki bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde yapılacak yatırımlar için Ekonomi Bakanlığı tarafından düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2023 tarihine kadar gerçekleşen yatırımlarda teşvik belgelerinde öngörülen ve fiilen istihdam edilen işçilerin ücretlerinin sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin brüt tutarına tekabül eden kısmı üzerinden hesaplanan gelir vergisi, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan tarihten itibaren 10 yıl süreyle verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilecektir. 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararın on dördüncü maddesinde Gelir Vergisi Stopajı desteğine yönelik bu düzenlemenin mezkur kararda ifade edilen 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerinde uygulanacağı ifade edilmiştir. Ayrıca kanun metninin devamında terkin edilecek verginin hesabında, öncelikle Gelir Vergisi Kanunu'nun 32'nci maddesinde yer alan asgari geçim indiriminin dikkate alınacağı vurgulanmaktadır. Buna göre 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücret üzerinden hesaplanan tutardan asgari geçim indiriminin mahsup edilmesi sonucu kalan tutar terkinine konu edilecektir. Gelir Vergisi stopaj desteğinin uygulanmasına yönelik yayımlanan 283 seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde uygulamadan yararlanacak mükellefler;

- Ekonomi Bakanlığı tarafından düzenlenen yatırım teşvik belgesine sahip olan,
- Tebliğin 4.3. numaralı bölümünde yer verilen iller ve ilçelerde gerçekleştirilen yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlayan,
- Ücret ödemeleri üzerinden gelir vergisi stopajı yaparak muhtasar beyanname vermek zorunda olan,

¹ 700 Sayılı KHK'nın 45 inci maddesiyle değişen ibare; Yürürlük:09.07.2018, değişmeden önceki şekli; Bakanlar Kurulunca

- 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda aranılan şartları topluca taşıyanlar olarak tanımlanmıştır.

Yukarıda belirtilen şartları taşıyan mükelleflerin yanı sıra, Gelir Vergisi Kanunu'nun Geçici 80. maddesinde; yatırımın faaliyete geçmesinden önce devri halinde devralanın aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla, yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde ise gelir vergisi stopajı teşviki uygulamasından devir tarihine kadar devredenin, devir tarihinden sonra ise kalan süre kadar devralanın gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanmasının mümkün olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca kanun lafzından anlaşılacağı üzere bu uygulamadan tam ve dar mükelleflerin her ikisinin de yararlanabileceğini vurgulamak gerekir.

283 seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yer alan düzenlemelere göre Gelir Vergisi stopajı teşviki, sadece kapsama dahil iller ve ilçelerde bulunan işyerlerinde fiilen çalıştırılan işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanacak gelir vergisi stopajı açısından geçerli olup, bu iş yerlerine ilişkin bordrolarda gösterilmiş olsalar dahi fiilen bu işyerlerinde çalışmayan işçiler açısından teşvikten yararlanılması mümkün değildir. İzin, hastalık ve benzeri nedenlerle işyerinde bulunulmaması halleri fiilen çalışmama olarak kabul edilmez. Buna göre teşvik belgesinde yer alan, Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirilen ve fiilen bu iş yerlerinde çalıştırılan ücretliler için söz konusu düzenlemeden aynen yararlanılabilecektir.

Gelir Vergisi stopajı teşvikinden yararlanma süresinin tayini açısından ilgili kanun maddesi, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ ve 283 seri No.lu Gelir Vergisi Tebliğinde yer alan hükümlerinin birlikte değerlendirilmesi yerinde olacaktır. 283 No.lu Gelir Vergisi Tebliğinde teşvikten yararlanma süresinin mezkur kanun maddesinin yürürlüğe girdiği 1/7/2012 tarihinden itibaren 31/12/2023 tarihine kadar gerçekleşen yatırımlarda, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan tarihten itibaren 10 yıl süreyle olduğu ifade edilmiştir. Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ' in "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde ;

"...

c) İşletmeye geçiş tarihi: Yatırım süresinin (ek süre dahil) bitiş tarihini veya bu tarihten önce tamamlama vizesi için müracaat edilmiş ise müracaat tarihini,

...

ifade eder." denilmektedir. Bu hüküm ve açıklamalara göre, gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanan yatırımın kısmen veya tamamen işletilmeye başlanması halinde yararlanılabilecek olup, stopaj teşviki başlangıç tarihi olarak işletmeye geçiş tarihi (tamamlama vizesine başvuru tarihi) kabul edilecektir. Dolayısıyla 31/12/2023 tarihinde kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan bir yatırım için gelir vergisi stopajı teşviki en son, 31/12/2033 tarihine kadar uygulanacaktır. Ayrıca yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan dönemden itibaren herhangi bir nedenle gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanılmaması durumunda 10 yıllık sürenin uzaması mümkün bulunmamaktadır. Bu hükümlere ilaveten 283 No.lu Gelir Vergisi Tebliğinde; 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın yayım tarihine kadar düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında yapılan yatırımlar için anılan Kararın Geçici 2'nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca talepte bulunanların 283 No.lu Tebliğde belirtilen esaslar çerçevesinde gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanması mümkün olduğu ifade edilmiştir.

Son olarak Gelir Vergisi Kanununun Geçici 80. maddesinde yer alan düzenleme uyarınca; teşvik kapsamında kabul edilen yatırımın tamamlanamaması veya teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde, gelir

vergisi stopajı teşviki uygulaması nedeniyle terkin edilen vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil olunacaktır.

2.2- 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda Yer Alan Destek Unsurları

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesinde teşvik sistematığının en önemli destek unsurlarından biri olan vergi indirimi müessesesi düzenlenmiştir. Kanun lafzında ifade edildiği üzere bu düzenlemeden Gelir Vergisi mükellefleri de aynen yararlanabilmektedir. Vergi indirimi müessesesi Gelir veya Kurumlar Vergisinin, ilgili yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli oranlar üzerinden hesaplanarak uygulanmasıdır. Bu destek unsurunun stratejik yatırımlar, büyük ölçekli yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları çerçevesinde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında sağlanması öngörülmüştür.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesinde yer alan indirimli vergi oranı uygulanması müessesesinden finans ve sigortacılık konularında faaliyet gösteren kurumlar, iş ortaklıkları, taahhüt işleri, 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen yatırımlar ve rödovans sözleşmesine bağlı olarak yapılan yatırımlar hariç olmak üzere, yukarıda sözü edilen ve Ekonomi Bakanlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar için faydalanılabilir. Bu hükmün uygulamasında yatırıma katkı tutarı, indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla yatırımların Devletçe karşılanacak tutarını, bu tutarın yapılan toplam yatırıma bölünmesi suretiyle bulunacak oran ise yatırıma katkı oranını ifade eder.

15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararda stratejik yatırımlar, büyük ölçekli yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları çerçevesinde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında yararlanılacak yatırıma katkı oranları ve vergi indirimi oranlarına dair bilgilere yer verilmiştir. Buna göre; büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarda, 5520 sayılı Kanunun 32/A maddesi çerçevesinde gelir veya kurumlar vergisi, öngörülen yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar aşağıda belirtilen oranlarda indirimli olarak uygulanır.

BÖLGELER	Bölgesel Teşvik Uygulamaları		Büyük Ölçekli Yatırımlar	
	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)
1	15	50	25	50
2	20	55	30	55
3	25	60	35	60
4	30	70	40	70
5	40	80	50	80
6	50	90	60	90

Stratejik yatırımlar için tüm bölgelerde uygulanacak vergi indirimi oranı yüzde doksan ve yatırıma katkı oranı yüzde ellidir. Aynı kararın 17'nci maddesinde tanımlanan öncelikli yatırımlardan sabit

yatırım tutarı 1 milyar Türk Lirası ve üzerinde olanlar için vergi indirimi desteği, 5'inci bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 10 puan ilave edilmek suretiyle uygulanır.

Yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararda arazi, arsa, royalti, yedek parça ve amortismanla tâbi olmayan diğer harcamaların vergi indirimi desteğinden yararlanamayacağı belirtilmiştir. Kararın uygulamasına yönelik yayımlanan tebliğde ise müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamalarını, ham madde, ara malı ve işletme malzemesi, kullanılmış yerli makine ve teçhizat, karayolu nakil vasıtaları ve her türlü binek araçları (sağlık ve belediye hizmetlerinde kullanılan araçlar, trafiğe çıkamayacak nitelikte olup apron veya limanda kullanılan araçlar ve madencilik ve hazır beton yatırımlarında kullanılan araçlar ile Kararın 9'uncu maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen araçlar hariç), havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar dışındaki diğer yatırımlar için uçak ve helikopter, porselenden, seramikten ve camdan mamul sofa ve mutfak eşyasını teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyen harcamalar olarak tanımlanmıştır.

Vergi indirimi müessesesi esasen teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilen yatırımlardan elde edilen kazançların indirimli oranlar üzerinden vergilendirilmesi yönündedir. Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırımlardan elde edilen kazançlara vergi indirimi müessesesi kapsamında indirimli oran uygulamasına, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmeye başlandığı geçici vergi döneminden itibaren başlanılır. Ancak 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesinde kanun koyucu yatırımların gerçekleştirilmesinin uzun süreler alabilecek olması ve bu süre zarfında teşvik sisteminden beklenen faydanın erozyona uğrayabileceği rizikosunu gibi sebeplerden olsa gerek mükelleflerin yatırım döneminde diğer faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarına, indirimli kurumlar vergisi uygulanması suretiyle yatırıma katkı tutarının kısmen kullandırılmasının mümkün kılınmasına yönelik yetki düzenlemesi yapmıştır. Böylece mükelleflerin, 6322 sayılı Kanunla yapılan bu değişiklikten sonra yayımlanan 2012/3305 sayılı Karar kapsamında düzenlenmiş yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlarına fiilen başladıkları tarihten itibaren, hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben; toplam yatırıma katkı tutarının Cumhurbaşkanlığı² tarafından belirlenen oranını geçmemek ve gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını aşmamak üzere, yatırım döneminde 1/1/2013 tarihinden itibaren diğer faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarına indirimli kurumlar vergisi uygulanabilir hale gelmiştir. Diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlara indirimli kurumlar vergisi uygulanması açısından "yatırım dönemi" ifadesinden, yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırıma fiilen başlanılan tarihi içeren geçici vergilendirme döneminin başından tamamlama vizesi yapılması amacıyla Ekonomi Bakanlığı'na müracaat tarihini içeren geçici vergilendirme döneminin son gününe kadar olan sürenin anlaşılması gerekmektedir. Öte yandan yatırımın fiilen tamamlandığı tarihin, tamamlama vizesinin yapılmasına ilişkin olarak Ekonomi Bakanlığı'na müracaat tarihinden önceki bir geçici vergilendirme dönemine isabet etmesi halinde ise yatırımın fiilen tamamlandığı tarihi içeren geçici vergilendirme döneminin son gününün yatırım döneminin sona erdiği tarih olarak dikkate alınması gerekmektedir. Diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlar ifadesinden ise mükelleflerin 2012/3305 sayılı Karara göre düzenlenmiş yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlarının işletilmesinden elde edilen kazançları dışında kalan tüm kazançlarının anlaşılması gerekmektedir. Yatırım tamamlanması halinde artık diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlara indirimli oran uygulanmayacağı tabiidir. Ancak yatırımın

² 700 Sayılı KHK'nın 45 inci maddesiyle değişen ibare; Yürürlük:09.07.2018, değişmeden önceki şekli; Bakanlar Kurulu

kısmen işletilmeye başlanması halinde yatırımın tamamlanmasına kadar hem teşvik belgesi kapsamındaki yatırımdan elde edilen hem de diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlara indirimli oran uygulanabileceği yönünde özeldeler mevcuttur.

Ayrıca ilgili kanun hükmünde mükellefler açısından teşvik sistematığı desteğinin realize edilmesi maksadıyla 6745 sayılı kanunun 66'ncı maddesiyle 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen hüküm gereği 07.09.2016 itibaren yürürlüğe giren endeksleme uygulamasına yönelik düzenleme yapılmıştır. Buna göre yatırımın tamamlanması şartıyla, indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle yararlanılan kısmı hariç olmak üzere kalan yatırıma katkı tutarı, yatırımın tamamlandığı hesap dönemini izleyen yıllarda Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre bu yıllar için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınacaktır.

Kanunun 32/A maddesinde tevsî yatırımlara yönelik de düzenlemeler mevcuttur. Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğde tevsî yatırım; mevcut bir yatırıma üretim hattı veya makine ve teçhizat ilavesiyle kapasitenin artırılmasına yönelik olan ve mevcut tesis ile alt yapı müşterekliği oluşturarak bir bütün teşkil eden yatırımlar olarak tanımlanmıştır. Kanun hükmüne göre tevsî yatırımlardan elde edilen kazançlar da ilgili yatırım için öngörülen yatırıma katkı tutarına ulaşınca kadar indirimli oranlar üzerinden vergilendirmektedir.

İndirimli Kurumlar Vergisi uygulamasından faydalanan mükelleflerin hesap dönemi itibarıyla 32/A maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen şartları sağlamadığının tespit edilmesi halinde söz konusu vergilendirme döneminde indirimli vergi oranı uygulanması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergilerin, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil olunacağına kanun lafzında yer verilmiştir. Burada dikkat edilmesi gereken husus; anılan maddenin ikinci fıkrasında verilen yetki çerçevesinde belirlenen hususlara uyulmaması halinde indirimli vergi oranı uygulanması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil edilecektir. Ancak, mezkûr ikinci fıkrada belirtilen şartların sağlanamaması dışında, haksız bir nedenle indirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanılması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergilere ilişkin olarak vergi ziyainın gerçekleşeceği tabiidir.

Yatırımların devri halinde yatırım faaliyete geçmesinden önce ve sonra devrolması durumlarına göre farklı uygulamalar olduğu mezkur kanun maddesinin devamında ifade edilmiştir. Buna göre; yatırımın faaliyete geçmesinden önce devri halinde, devralan kurum, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla indirimli vergi oranından yararlanacak ancak yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanmadan önce indirimli kurumlar vergisi uygulanan hallerde, yatırımın tamamlanıp işletilmeye geçilmemesi durumunda yatırım döneminde indirimli vergi oranı uygulanması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil edilecektir. Yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde ise indirimli vergi oranından devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise devralan, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla yatırıma katkı tutarının kalan kısmı için yararlanmaktadır.

2.3- 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda Yer Alan Destek Unsurları

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda yatırım teşvik sistemi için iki ayrı destek unsuruna yer verilmiştir. Bunlardan ilki katma değer vergisi istisnasıdır. Bu destek unsuru yatırım teşvik belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralama için katma değer vergisinin ödenme-

mesi şeklinde sağlanır. Katma Değer Vergisi Kanunu'nda yer alan diğer bir destek unsuru ise teşvik sistematığının belirli yatırım konuları ve sektörleri için öngörülen KDV iadesi müessesidir.

2.3.1- Katma Değer Vergisi İstisnası

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun (13/d) maddesinde yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makina ve teçhizat teslimleri ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralamaları işlemlerinin katma değer vergisinden istisna olduğuna ilişkin yasal düzenlemeye yer verilmiştir. Söz konusu bu istisnanın uygulamasına ilişkin usul ve esaslar ise Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nde düzenlenmiştir. Tebliğin ilgili bölümünde yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralamaları istisnasının uygulamasında, makine ve teçhizat teslimlerindeki istisna uygulamasına ilişkin belirlenmiş usul ve esasların geçerli olduğunun vurgulanmasına müteakiben ilgili usul ve esaslar ayrıntılarıyla izah edilmiştir.

Kanun lafzından açıkça anlaşılacağı üzere mükelleflerin istisnadan faydalanabilmeleri için öncelikle yatırım teşvik belgesi sahibi olmaları ve teslim konusu makine-teçhizat ile satış ve kiralamaya konu edilen yazılım-gayri maddi hakların yatırım teşvik belgesi eki listede yer alması ve makine-teçhizat niteliğinde olması gerekmektedir. İstisnaya konu makine ve teçhizat ifadesinden ne anlaşılması gerektiği hususu ise KDV genel uygulama tebliğinde; amortismanına tabi iktisadi kıymet niteliği taşıyan ve mal ve hizmet üretiminde kullanılan sabit kıymetler, olarak ifade edilmiştir.

İstisna uygulaması açısından önem arz eden bir diğer unsur teslim alanların mükellef olmaları gerekliliğidir. Zira teşvik belgesinde yer alsa dahi, Katma Değer Vergisi mükellefiyeti bulunmayanlar ile makine-teçhizatı münhasıran indirim hakkı tanınmayan işlemlerde kullanacak mükelleflere yapılacak teslimlerde istisna uygulanmaz. Hatta bu kimseler tarafından bu malların ithalinde, teşvik belgesinde aksine bilgiler bulunsa bile Katma Değer Vergisi uygulanacağına dair genel tebliğde hüküm bulunmaktadır.

Ayrıca tebliğde uygulama açısından tereddüde mahal verilmeyecek şekilde makine ve teçhizat olarak değerlendirilmesi mümkün olmayan araç gereçler de sayılmıştır. Şöyle ki; sarf malzemeleri ve yedek parçalar ile hizmet üretiminde doğrudan ve zorunlu olarak kullanılanlar dışındaki masa, sandalye, koltuk, dolap, mefruşat gibi demirbaşlar makine ve teçhizat niteliğinde olmadığından istisna kapsamında değerlendirilmeyecektir. Ayriyeten taşıt araçları da makine ve teçhizat kapsamına girmez. Bu cihetle otomobil, panel, arazi taşıtı, otobüs (Belediyeler ve İl Özel İdareleri ile bunların bağlı kuruluşları ve hisselerinin tamamına sahip oldukları şirketlerce şehir içi yolcu taşımacılığında kullanılmak üzere iktisap edilecek olanlar hariç), minibüs, kamyonet, kamyon, treyler ve çekici gibi taşıt araçları istisnadan faydalanamaz. Ancak hastane yatırımlarına ilişkin teşvik belgelerinde yer alan ambulanslar, hastane yatırımları bakımından makine ve teçhizat niteliğinde olduklarından, bunların tesliminde de istisna uygulanır. İlaveten yalnızca havaalanlarında yolcuları terminalden uçağa ve uçaktan terminale taşımak için kullanılan ve trafiğe çıkmayan apron otobüsü teslimleri de yukarıda belirtilen şartları taşımaları ve apron dışında taşımacılık işi yapmamaları kaydıyla, bu istisna kapsamındadır. Bu hüküm ve ifadelere ek olarak çalışmanın 2.2. bölümünde ifade edilen yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararın uygulama tebliğinde teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyen harcamaları da unutmamak gerekir.

Dikkat edileceği üzere istisna sadece teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilen teslimlere ilişkindir. Hizmet istisna kapsamı dışında bırakılmıştır. Ancak KDV genel uygulama tebliğinde bizzat

teslimi yapan mükellef tarafından yatırım mahallindeki kurulum ve montaj işlerinin teslimden ayrı olarak fiyatlandırılmadığı sürece hizmet olarak değerlendirilip istisna dışında tutulmayacağı, istisnanın kurulum ve montaj dâhil toplam bedele uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Bu hüküm gereği teşvik belgeli yatırım mallarına teslimden ayrı olarak verilen tadil, bakım, onarım gibi hizmetler ile başka mükelleflerden alınan kurulum, montaj ve benzeri hizmetlerin ise istisna kapsamında değerlendirilmeyeceği tabiidir.

Kanun metninde yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makine ve teçhizatı teslim edenler açısından herhangi bir sınıflandırma yapılmamıştır. Dolayısıyla yatırım teşvik belgesi kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın, yatırım teşvik belgesi sahibi bir başka mükellefe, bu mükellefin sahip olduğu yatırım teşvik belgesi eki listede aynı makine ve teçhizatın yer alması şartıyla istisna kapsamında devri mümkündür.

Teşvik belgesi kapsamında finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlarda Katma Değer Vergisi istisnasına dair düzenlemenin ne şekilde uygulanacağı 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile bu Kararın uygulanmasına ilişkin 2012/1 No.lu Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ uyarınca belirlenmiştir. Buna göre finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi verilmediğinden finansal kiralama şirketlerinin teşvik belgesi sahibi firmalara kiralanan üzere teslim alacakları veya ithal edecekleri makine ve teçhizat için teşvik belgesi sahibi firma adına düzenlenen teşvik belgesi ile 3065 sayılı KDV Kanununun (13/d) maddesi kapsamında istisna uygulanır. Burada dikkat edilmesi gereken husus finansal kiralama şirketinin bu kapsamda temin edeceği makine ve teçhizatı, ilgili mevzuat uyarınca kiracının kullanımına bırakması işleminin "teslim" hükmünde olamayacağından genel esaslara göre KDV'ye tabi olacaktır.

Teşvik belgesi kapsamındaki yatırımın usulüne uygun olarak gerçekleşmemesi halinde 3065 sayılı Kanunun (13/d) maddesi gereği istisna uygulaması nedeniyle zamanında alınmayan vergi alıcıdan, vergi ziyai cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Zamanında alınmayan vergiler ile vergi cezalarında zaman aşımı, verginin tarihini veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren başlar. 3065 sayılı Kanunun (13/d) maddesinde yer alan istisna kapsamında olmamasına rağmen, söz konusu madde gerekçe gösterilerek ve KDV istisnası uygulanarak yapılan satışlarda vergi ve cezaların satıcıdan aranacağı tabiidir. Öte yandan finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlarda, finansal kiralama şirketi ile yatırımcı (kiracı) arasında yapılan sözleşmede belirtilen sürenin sonunda, makine ve teçhizatın yatırımcının (kiracının) mülkiyetine geçmemesi halinde, finansal kiralama şirketine yapılan teslim sırasında alınmayan vergi tutarları 3065 sayılı Kanunun (13/d) maddesi çerçevesinde yatırımcıdan (kiracıdan) vergi ziyai cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir.

İstisna kapsamında gerçekleştirilen makine-teçhizat teslimleri, bu teslimi gerçekleştirenler açısından ele alındığında, mükelleflerin teşvik belgesi kapsamında teslimlerinden mütevellit indirim yoluyla telafi edemedikleri Katma Değer Vergisi'nin 3063 sayılı Kanunun 32. maddesi gereği iade alabilecekleri görülmektedir. Zira mezkûr kanun maddesi; kanunun 11, 13, 14 ve 15'inci maddeleri ile 17'nci maddenin (4) numaralı fıkrasının (s) bendi uyarınca vergiden istisna edilmiş bulunan işlemlerle ilgili fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen Katma Değer Vergisi, mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanacak Katma Değer Vergisi'nden indirilebileceği, vergiye tabi işlemlerin mevcut

olmaması veya hesaplanan verginin indirilecek vergiden az olması hallerinde indirilemeyen Katma Değer Vergisi'nin, işlemin gerçekleştiği dönemi izleyen ikinci takvim yılının sonuna kadar talep edilmesi şartıyla Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tespit edilecek esaslara göre bu işlemleri yapanlara iade olunacağı şeklindedir.

2.3.2- Katma Değer Vergisi İadesi

3065 satılı Katma Değer Vergisi Kanununun Geçici 30. maddesine göre; 31/12/2023 tarihine kadar uygulanmak üzere, yatırım teşvik belgeleri kapsamında asgari 500 milyon Türk Lirası tutarında sabit yatırım öngörülen yatırımlara ilişkin inşaat işleri nedeniyle yüklenilen ve takvim yılı sonuna kadar indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergisi, izleyen yıl talep edilmesi halinde belge sahibi mükellefe iade olunur. Teşvik belgesine konu yatırımın tamamlanmaması halinde, iade edilen vergiler, vergi ziyai cezası uygulanarak iade tarihinden itibaren gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Bu vergiler ve cezalarında zamanaşımı, verginin tarhını veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılı başında başlar.

Bu destek unsuruna ilaveten 3065 satılı Katma Değer Vergisi Kanununun Geçici 37. maddesindeki düzenleme; "İmalat sanayine yönelik yatırım teşvik belgesi kapsamında;

- a) Asgari 50 milyon Türk Lirası tutarında sabit yatırım öngörülen yatırımlara ilişkin inşaat işleri nedeniyle 2017 ve 2018 yıllarında yüklenilen ve 2017 ve 2018 yıllarının altı aylık dönemleri itibarıyla indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergisi altı aylık dönemleri izleyen bir yıl içerisinde,
- b) 50 milyon Türk Lirası tutarına kadar sabit yatırım öngörülen yatırımlara ilişkin inşaat işleri nedeniyle 2017 ve 2018 yıllarında yüklenilen ve 2017 ve 2018 yılı sonuna kadar indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergisi izleyen yıl içerisinde,

talep edilmesi halinde belge sahibi mükellefe iade olunur. Teşvik belgesine konu yatırımın tamamlanmaması halinde, iade edilen vergiler, vergi ziyai cezası uygulanarak iade tarihinden itibaren gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Bu vergiler ve cezalarda zamanaşımı, verginin tarhını veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılı başında başlar." şeklindedir.

2.4- 474 Sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanunda Yer Alan Destek Unsurları

Yatırım teşvik belgesi kapsamında gümrük vergisi muafiyeti şeklinde hayata geçirilen destek unsuru mezkûr belge kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır. Gümrük vergisi muafiyetine ilişkin bu düzenleme Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Karar'ın dokuzuncu maddesinde yer almaktadır. Bu düzenlemeye ilişkin kanuni dayanak ise hiç şüphesiz 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanunun ikinci maddesinde yer verilen yetkidir. Burada dikkat edilmesi gereken husus Katma Değer Vergisi istisnasında olduğu gibi bu muafiyetin yalnızca belge kapsamında yer alan makine ve teçhizat için geçerli olduğudur. Belge kapsamında yer almayan makine ve teçhizat ile makine-teçhizat kapsamında değerlendirmeyecek yatırım harcamaları bu muafiyetten yararlanamazlar. Ayrıca Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Karar'ın dokuzuncu maddesinin 5. fıkrasında finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek yatırımlara yönelik ithalat rejiminin nasıl uygulanacağına yönelik tanzim edilen hüküm ; "Finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şir-

keti adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeksizin yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak ithalat işlemleri yapılır. İthalat işlemleri ile ilgili olarak yatırımcı ile finansal kiralama şirketleri müteselsilen sorumludur.” şeklindedir.

2.5- Diğer Destek Unsurları

Çalışmanın önceki bölümünde özellikle vergi mevzuatımızda yer alan destek unsurlarının ayrıntılarına yer verilmiştir. Teşvik sistemi içerisinde yer alan diğer destek unsurları vergi mevzuatı dışında yer almaktadır. Teşvik sisteminin kavranmasında bütünlüğün sağlanması amacıyla diğer destek unsurlarına da kısaca değinmek yerinde olacaktır. Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Kararın on birinci maddesinde faiz desteğine, on ikinci maddesinde sigorta primi işveren hissesi desteğine, on üçüncü maddesinde sigorta primi desteğine ve on altıncı maddesinde yatırım yeri tahsis desteğine yönelik düzenlemeler mevcuttur. Özetle bu düzenlemelerle devlet yatırım konularına göre; ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmı Bakanlıkça karşılanması, yatırım yeri tahsis edilmesi, ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının belirli bir süre Bakanlıkça karşılanması ve ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının 10 yıl süreyle Bakanlıkça karşılanması şeklinde sağlayacağı teşvikin ana hatlarını oluşturmuştur. Sonuç itibarıyla gerek vergi mevzuatında yer alan destek unsurlarının gerekse diğer destek unsurlarının yatırım konularına göre tablo şeklinde özetlenmiş hali aşağıda yer aldığı gibidir.

DESTEK UNSURLARI	GENEL TEŞVİK UYGULAMASI	BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMASI	ÖNCELİKLİ YATIRIMLARIN TEŞVİKİ	BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLARIN TEŞVİKİ	STRATEJİK YATIRIMLARIN TEŞVİKİ
KDV İstisnası	+	+	+	+	+
Gümrük Vergisi Muafiyeti	+	+	+	+	+
Vergi İndirimi		+	+	+	+
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		+	+	+	+
Gelir Vergisi Stopajı Desteği*	+	+	+	+	+
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği*		+	+	+	+
Faiz Desteği		+	+		+
Yatırım Yeri Tahsisi		+	+	+	+
KDV İadesi					+

* Sadece 6. Bölge için uygulanır.

SONUÇ

Ülkemizin orta ve uzun vadede planladığı hedeflere ulaşabilmesi açısından kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedeflere uygun olarak tasarlanan ve hayata geçirilen teşvik sistemi önemli bir rol üstlenmektedir. Teşvik sistemi donatılarında ise hiç şüphesiz en önemli pay vergi mevzuatımızda yer alan destek unsurlarına aittir. Devlet vergi mevzuatında yer alan düzenleme-

lerle tahsilinden vazgeçtiği vergiler yoluyla teşvik belgesi kapsamındaki yatırımları desteklemektedir. Kurumlar vergisi açısından teşvik belgesi kapsamındaki yatırımlardan elde edilen kazancın indirimli oranlar üzerinden hesaplanarak yatırıma katkı tutarı kadar verginin tahsil edilmemesi, Gelir Vergisi açısından yatırım teşvik belgesi kapsamında öngörülen ve fiilen istihdam edilen işçilerin ücretleri üzerinden belirlenen oranda ve süreyle hesaplanan gelir vergisinin yatırımcılar tarafından verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk edecek vergiden terkin edilmesi, Katma Değer Vergisi ve Gümrük Vergisi açısından ise teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilen ve mezkûr kanunlar ve ilgili tebliğinde belirtilen harcamaların bu vergilerden istisna edilmesi yöntemleriyle devlet teşvik sistemi kapsamında gerçekleştirilen yatırımları desteklemektedir. Bunun yanı sıra yatırım teşvik sistematığı içerisinde yer alan ancak vergi mevzuatı kapsamı dışında kalan sigorta primi desteği, faiz desteği ve yatırım yeri tahsis esasen devletin doğrudan bu yatırımlara iştirak etmesi, bu destek unsurları için ilgili mevzuatlarında belirlenen tutarlarda devlet katkısının tediye edilmesi, şeklinde uygulanmaktadır. Gerek vergi mevzuatı kapsamında yer alan destek unsurları gerekse de diğer mevzuat hükümleri kapsamındaki destek unsurları teşvik sistematığının sürdürülebilir ve etkin şekilde uygulanabilir olması gayesiyle tasarlanarak hayata geçirilmiş ve halen uygulamalarına devam edilmektedir.

KAYNAKÇA

- 2012/3305 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar
- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu
- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu
- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu
- 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanun
- 283 seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğ
- 1 seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğ
- Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğ
- Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2012/1 No.lu Tebliğ
- <https://www.ticaret.gov.tr>